

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Timofti Vladimir,
judecători: Toma Nadejda și Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de inculpatul Botnaru Ghenadie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Botnaru Ghenadie XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.10.2017 – 25.01.2018;

Instanța de apel: 22.02.2018 – 20.03.2018;

Instanța de recurs: 26.06.2018 – 26.09.2018;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Orhei, sediul Central din 25 ianuarie 2018, în temeiul prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Botnaru Ghenadie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis.

În temeiul prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 (unu) an.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, Botnaru Ghenadie la 18 iulie 2017, aproximativ la ora 02:50, deținând permis de conducere a vehiculelor de categoria „B”, „C” și „D”, cu numărul 985702112, fiind treaz și conducând autoturismul model „XXXXX”, n/î XXXXX, pe traseul R-6 Chișinău-Bălți, din direcția or. Chișinău, unde îl avea ca pasager pe bancheta din față pe cet. Botnaru Oleg, în timpul deplasării pe drumul de ocolire a s. Cișmea, r-nul Orhei, la km 52+480 m, al traseului, manifestând imprudență în traficul rutier, încălcând prevederile pct. 42. alin. (2), pct. 43. 3 lit. a), pct. 45. 1), pct. 45. 2) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, nu a ținut cont de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și nu a redus viteza de deplasare până la limita care i-ar garanta siguranța traficului, nu a manifestat prudență sporită

și nu a ținut seama de situația rutieră existentă la momentul deplasării - timp de noapte, câmp de vizibilitate limitat, la determinarea vitezei de circulație, benzii de circulație și modalității de conducere a vehiculului pentru a garanta siguranța traficului ca să aibă posibilitatea să oprească în siguranță în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole, deci nu a luat măsurile corespunzătoare situației rutiere la deplasarea pe acest sector de drum, a ieșit pe contrasens și ca urmare, a comis tamponarea cu partea din față a vehiculului pietonul Butnaru Zinaida.

În rezultatul tamponării cet. Butnaru Zinaida i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viață sub formă de traumă asociată, traumă cranio-cerebrală închisă, hemoragii în țesuturile moi pericraniene regiunea frontală, hemoragii subarahnoidiene difuze cu erupere în ventriculii cerebrali, traumă contuză toraco-abdominală, hemoragii în țesuturile moi pericostale bilateral, fractură indirectă, completă a sternului, fracturi costale, indirecte, complete, bilateral, cu lezarea pleurei parietale, contuzia ambilor pulmoni, hemotorace (300 ml), lezarea lobului drept al ficatului, hemoperitoneu (1000 ml), traumă contuză vertebro-medulară, hemoragii în țesuturile moi perivertebrale, fractură tasată a corpului vertebrei cervicale C1, hemoragii epi- și subdurale și subarahnoidiene și intramedulare, fractură deschisă a ambelor oase a gambei drepte, fractura închisă a gambei stângi, plăgi contuze pe gamba dreaptă și față, echimoză pe planta stângă, excoriații pe față și ambele palme, în urma cărora ea a decedat la fața locului.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a provocat din imprudență decesul unei persoane.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Botnaru Ghenadie să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal cu stabilirea pedepsei închisorii pe termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani, iar în conformitate cu art. 90 Cod penal, a dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pentru perioada de probațiune de 3 ani.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că:

- instanța de judecată greșit a apreciat totalitatea semnelor obiective și subiective ale faptei social periculoase săvârșite de către inculpat;
- prima instanță a încălcat criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 Cod penal;
- prin blândețea pedepsei aplicate, de către instanța de judecată, nu a fost realizat scopul legii penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018 a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată în acest sens o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Botnaru Ghenadie, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 4 ani, cu executarea în penitenciar de

tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani.

În conformitate cu art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel a reținut că, la stabilirea și individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, prima instanță conform prevederilor art. 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria infracțiunilor grave, de persoana vinovatului că se căiește de cele comise, este încadrat în câmpul muncii, a recuperat prejudiciul material cauzat succesoriului părții vătămate, de circumstanțele atenuante - recunoașterea vinovăției, lipsa circumstanțelor agravante.

Reținând circumstanțele că inculpatul a săvârșit infracțiunea din imprudență, este caracterizat pozitiv la locul de trai, a restituit benevol paguba succesoriului părții vătămate, are la întreținere doi copii minori, a conștientizat gravitatea faptelor comise și regretă profund cele întâmplate, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, prima instanță a calificat aceste circumstanțe ca fiind excepționale, considerând că în speța dată aplicarea art. 79 Cod penal este una oportună și echitabilă, iar drept rezultat, nu a aplicat pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport în privința inculpatului.

Instanța de apel a menționat însă, că în speța respectivă nu există careva circumstanțe excepționale care ar justifica neaplicarea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani, iar prevederile art. 79 Cod penal, invocate de prima instanță, sunt inaplicabile în contextul descris supra, or, dimpotrivă, datorită semnificației deosebite a impactului social pe care îl are săvârșirea în societate a unor astfel de infracțiuni, se are în vedere cele din domeniul transporturilor, nu pot fi valorificate în favoarea inculpaților ca și circumstanțe atenuante, circumstanțele personale ale acestora întrucât au lezat profund valori sociale concrete ocrotite de lege.

Instanța de apel a menționat, că împrejurările invocate de către prima instanță, cum ar fi căința sinceră și activă a inculpatului, săvârșirea pentru prima dată a infracțiunii din imprudență - nu constituie circumstanțe excepționale, ci circumstanțe comune, care urmează a fi luate în considerație de către instanța de judecată la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, dar nu determină excluderea pedepsei complementare.

În circumstanțele indicate, instanța de apel a conchis că pedeapsa stabilită de către prima instanță este insuficientă pentru îndreptarea și corectarea inculpatului.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art. art. 7, 61, 75, 76-78, 90 Cod penal, de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune care face parte din categoria celor grave conform art. 16 Cod penal, de faptul săvârșirii pentru prima dată a infracțiunii din imprudență, căința sinceră, inculpatul este caracterizat pozitiv la locul de trai, a restituit benevol paguba succesoriului părții vătămate, are la întreținere doi copii minori, a conștientizat gravitatea faptelor comise și regretă profund cele întâmplate, de

rezonanța socială a infracțiunii comise, de persoana celui vinovat, care anterior nu a fost judecat.

Totodată, instanța de apel a reținut că pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane fără executarea reală a pedepsei.

Instanța de apel a considerat că în coraport cu fapta săvârșită, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă fără izolarea de societate, scopul pedepsei penale poate fi atins prin suspendarea condiționată a executării pedepsei conform prevederilor art. 90 Cod penal, acordându-i inculpatului șansa de a-și corecta comportamentul în sensul respectării legii penale.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, la 31 mai 2018, prin intermediul oficiului poștal, în termen, declară recurs ordinar inculpatul Botnaru Ghenadie prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea recursului, invocând temeiul de drept prevăzut de pct. 10) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanța de apel greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea pedepsei complementare;

- instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă;

- în cazul său sunt aplicabile prevederile alin. (2) art. 78 Cod penal, care prevede că în cazul când instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită poate fi înlăturată;

- are la întreținere doi copii minori, și prelucrează terenul agricol, crescând diferită producție agricolă, iar privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport, l-ar priva de posibilitatea de a transporta această producție pentru realizarea și respectiv de posibilitatea de a întreține copii minori și familia.

6. Procurorul prin referința depusă, pledează pentru declararea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece consideră că pedeapsa aplicată inculpatului, a fost individualizată potrivit prevederilor legale, în acest sens nefiind admise erori de drept.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva

hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Instanța de recurs subliniază, că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit recursului, recurentul își exprimă dezacordul doar cu faptul că pedeapsa stabilită inculpatului este prea aspră, astfel instanța de recurs ordinar supune verificării decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Analizând decizia instanței de apel, în raport cu argumentele recursului privind aplicarea față de inculpat a unei pedepse individualizate contrar prevederilor legale, Colegiul constată, că astfel de temeii nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, or, instanța de apel în motivarea deciziei adoptate, s-a expus asupra acestor argumente, pe care instanța de recurs ordinar o susține și repetarea căreia nu o consideră necesară.

În acest sens Colegiul penal reiterează, că potrivit prevederilor art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În conformitate cu art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Conform deciziei instanței de apel, inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu art. 90 alin. (1) Cod penal, pedeapsa închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

Totodată, reieșind din prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că instanța de apel corect a stabilit măsura și mărimea pedepsei în privința inculpatului, la aprecierea căreia a luat în considerație că inculpatul a comis o infracțiune gravă, se căiește de cele săvârșite, este încadrat în câmpul muncii, a recuperat prejudiciul material cauzat succesului părții vătămate.

Având în vedere motivele reținute supra, instanța de recurs respinge afirmațiile recurentului, precum că instanța de apel nu a indicat motivele înăspririi pedepsei, deoarece din partea descriptivă a deciziei rezultă clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului, care au fost just reținute și apreciate reieșind din scopul pedepsei aplicate, ce poate fi atins în absența executării efective a acesteia, reieșind din pericolozitatea scăzută a inculpatului, dublată de încrederea în posibilitatea îndreptării acestuia într-o anumită perioadă de timp, dar pe o perioadă mai mare față de cea aplicată de prima instanță.

Nu pot fi reținute nici argumentele recurentului referitor la faptul că instanța de apel putea să nu aplice pedeapsa complementară, prin menținerea în acest sens a sentinței, în temeiul art. art. 78, 79 Cod penal, deoarece, reieșind din prevederile normelor date, înlăturarea pedepsei complementare, prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită, este o prioritate acordată instanței de judecată pentru o individualizare maximă a pedepsei, din care se desprinde faptul că instanța *poate*, dar nu este obligată, reținând prezența circumstanțelor atenuante, de a înlătura pedeapsa complementară.

La fel, nu poate fi reținut temeiul invocat, precum că instanța de apel deși a reținut un șir de circumstanțe ce puteau fi apreciate ca excepționale, incorect nu a menținut sentința prin care s-au aplicat în privința inculpatului prevederile art. 79 Cod penal.

La acest capitol Colegiul remarcă că, la examinarea cauzei instanța de apel nu a stabilit careva circumstanțe excepționale ce ar justifica aplicarea unei pedepse sub limita minimă prevăzută de legea penală, sau una mai blândă, ori să nu se aplice pedeapsa complementară obligatorie, deoarece circumstanțele la care face referire recurentul la pct. 6 al prezentei decizii, au fost reținute la individualizarea pedepsei penale de instanța de apel ca fiind atenuante.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul penal reține, că la stabilirea pedepsei inculpatului Botnaru Ghenadie, pentru infracțiunea săvârșită, instanța de apel nu au comis erori de drept, au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, temeiul invocat de recurent prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de inculpatul Botnaru Ghenadie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în cauza penală în privința lui **Botnaru Ghenadie XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **26 octombrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor